

Η Ελλάδα Αρνείται Προστασία σε Ιρακινούς Αιτούντες Άσυλο *Τα Κράτη της ΕΕ Πρέπει να Σταματήσουν τις Επιστροφές στην Ελλάδα*

(Αθήνα, Τετάρτη, 26 Νοεμβρίου 2008) – Η Ελλάδα συστηματικά συλλαμβάνει και κρατεί Ιρακινούς αιτούντες άσυλο και άλλους μετανάστες κάτω από βρώμικες συνθήκες και σε υπερπλήρη κρατητήρια και τους απομακρύνει, κρυφά και εξαναγκαστικά, προς την Τουρκία, η οργάνωση Human Rights Watch αναφέρει σε έκθεση που δημοσιεύει σήμερα. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκή Ένωσης οι περισσότεροι Ιρακινοί που εισέρχονται στην ΕΕ μέσω της Ελλάδας είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν αίτημα για άσυλο στη χώρα αυτή.

Η 121 σελίδων έκθεση με τίτλο **“Εγκλωβισμένοι σε μια Περιστρεφόμενη Πόρτα: Ιρακινοί και Άλλοι Αιτούντες Άσυλο και Μετανάστες στην Ελληνο-τουρκική Είσοδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση,”** τεκμηριώνει πώς μέλη του Ελληνικού Λιμενικού Σώματος απωθούν τους μετανάστες εκτός των ελληνικών χωρικών υδάτων, ανοίγοντας τρύπες στις φουσκωτές βάρκες στις οποίες επιβαίνουν ή αχρηστεύοντας με άλλο τρόπο τα σκάφη τους. Επίσης οι ελληνικές αρχές παρεμποδίζουν την πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου σε όσους καταφέρνουν να φθάσουν στην Ελλάδα και απορρίπτουν σχεδόν όλα τα αιτήματα για άσυλο.

“Η Ελλάδα αρνείται προστασία σε ευάλωτα άτομα και τα κακομεταχειρίζεται κατά τη διάρκεια της κράτησής τους,” δήλωσε ο Bill Frelick, διευθυντής προσφυγικής πολιτικής στην Human Rights Watch και συντάκτης της έκθεσης. “Έως ότου η Ελλάδα διορθώσει την κατάσταση, τα κράτη της ΕΕ δεν πρέπει να επιστρέφουν αιτούντες άσυλο στη χώρα αυτή.”

Η έκθεση τεκμηριώνει επίσης την κακομεταχείριση των μεταναστών από τις Τουρκικές μεθοριακές αρχές και την κράτησή τους κάτω από απάνθρωπες και ταπεινωτικές συνθήκες. Οι μετανάστες που επιστρέφονται από την Ελλάδα δεν έχουν καμία ουσιαστική δυνατότητα να ζητήσουν άσυλο στην Τουρκία και συχνά κρατούνται χωρίς χρονικό όριο. Η Τουρκία συνεχίζει να επιστρέφει στο Ιράκ Ιρακινούς χωρίς να τους προσφέρει ουσιαστικές δυνατότητες να ζητήσουν προστασία.

Το Ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου στηρίζεται σε μια εσφαλμένη βασική υπόθεση - ότι όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν τις ίδιες προδιαγραφές και διαδικασίες για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα - και διέπεται από έναν κανονισμό γνωστό ως Δουβλίνο - 2 που, κατά κανόνα, ορίζει ότι το κράτος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση ενός αιτήματος ασύλου είναι το κράτος της πρώτης εισόδου.

Ως εκ τούτου, οι ελληνικές αρχές προσπαθούν να παρεμποδίζουν την είσοδο στην ΕΕ αιτούντων άσυλο δια μέσου της Ελλάδος, και στην περίπτωση που οι τελευταίοι κατορθώνουν να εισέλθουν στην Ελλάδα, οι αρχές προσπαθούν να παρεμποδίζουν την πρόσβασή τους στις διαδικασίες ασύλου. Ωστόσο, ακόμα και αυτοί που κατορθώνουν να υποβάλουν αιτήματα ασύλου, σχεδόν πάντα απορρίπτονται. Το 2007, από τα 25,111 αιτήματα ασύλου, η Ελλάδα αναγνώρισε την προσφυγική ιδιότητα σε οκτώ άτομα μετά

την πρώτη συνέντευξη, δηλαδή ποσοστό αναγνώρισης 0.04 τοις εκατό, ενώ το ποσοστό αναγνώρισης κατά το στάδιο της προσφυγής ήταν δύο τοις εκατό.

“Το σύστημα του Δουβλίνου παγιδεύει τους αιτούντες άσυλο μέσα σε μια περιστρεφόμενη πόρτα,” δηλώνει ο Frellick. “Δεν μπορούν να προχωρήσουν προς άλλη χώρα διότι ο Κανονισμός Δουβλίνο-2, απαιτεί, κατά κανόνα, οι αιτούντες άσυλο να υποβάλλουν το αίτημά τους για προστασία στην πρώτη χώρα της Ε.Ε. στην οποία εισέρχονται. Επιπλέον, δεν μπορούν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους λόγω του φόβου του πολέμου και των διώξεων. Στην Ελλάδα δεν τους χορηγείται σχεδόν ποτέ άσυλο.”

Ένας Ιρακινός Κούρδος από το Κιρκούκ, μια από τις δεκάδες συνεντεύξεις που πραγματοποίησε η Human Rights Watch για την έρευνα αυτή, έκανε πέντε προσπάθειες να περάσει από την Τουρκία στην Ελλάδα και ξυλοκοπήθηκε και απελάθηκε με άτυπες διαδικασίες από την Ελλάδα. Επίσης ξυλοκοπήθηκε και κρατήθηκε από τις τουρκικές αρχές. Όταν τελικά οι ελληνικές αρχές τον κατέγραψαν, χρησιμοποίησαν την απειλή της κράτησης για να τον αποτρέψουν από το να ζητήσει άσυλο. “Μου είπαν ότι αν ζητούσα άσυλο και ροζ κάρτα, θα έπρεπε να μείνω στη φυλακή περισσότερο, πάνω από 25 μέρες. Αν όμως δεν ήθελα άσυλο και ροζ κάρτα θα έβγαινα μετά από 25 μέρες. Έτσι είπα ότι δεν ήθελα ροζ κάρτα και, μετά από 25 μέρες, με άφησαν ελεύθερο. Μου έδωσαν ένα άσπρο χαρτί λέγοντάς μου ότι έπρεπε να φύγω από τη χώρα μέσα σε 30 μέρες.

“Ήθελα να πάω σε κάποια άλλη χώρα να ζητήσω άσυλο, αλλά ένας φίλος μου είπε ότι επειδή μου πήραν τα δακτυλικά αποτυπώματα, θα με ξαναέστελναν στην Αθήνα. Είμαι χωρίς χαρτιά εδώ και ένα μήνα. Τώρα είμαι σε αδιέξοδο. Δεν μπορώ να φύγω. Δεν μπορώ να μείνω. Κάθε μέρα σκέφτομαι ότι έκανα λάθος που έφυγα από τη πατρίδα μου. Θέλω να ξαναγυρίσω αλλά πώς να το κάνω; Αν γυρίσω πίσω, θα με σκοτώσουν. Αλλά εδώ σε έχουν σαν το σκυλί. Δεν έχω τίποτα. Κανένα δικαίωμα. Κανένα φίλο.”

Οι Ελληνικές και οι Τουρκικές αρχές ελέγχου της μετανάστευσης είναι εξ ίσου δυσαρεστημένες με αυτήν την περιστρεφόμενη πόρτα όπως και οι αιτούντες. Η δυσαρέσκειά τους με αυτό το σύστημα που ουσιαστικά δεν δίνει λύση εκφράζεται συχνά με βίαιη συμπεριφορά καθώς διώχνουν τους μετανάστες, μεταξύ των οποίων και πιθανούς αιτούντες άσυλο, προς την άλλη πλευρά των συνόρων.

Ένας 34χρονος Ιρακινός, Τουρκομάνος από το Κιρκούκ που δήλωσε ότι προσπάθησε δέκα φορές να μπει στην Ελλάδα πριν τελικά το καταφέρει αποτελεί ένα άλλο τυπικό παράδειγμα. “Μια φορά πέρασα στην Ελλάδα από το ποτάμι και έφτασα στην Κομοτηνή,” διηγείται. “Μας φυλάκισαν για πέντε μέρες και μετά μας πήγαν στο ποτάμι και μας έδωξαν απέναντι. Ήμασταν 60 άτομα. Με έβαλαν σε μια μικρή ποταμόβαρκα με μηχανή, δέκα άτομα τη φορά. Το έκαναν αυτό μέσα στη νύχτα. Έβρεχε πολύ και οι Έλληνες αστυνομικοί άρχισαν να μας χτυπούνε για να μας κάνουν να πάμε πιο γρήγορα. Είδα έναν άνθρωπο που δεν ήθελε να μπει στη βάρκα, τον έδειραν και τον πέταξαν στο ποτάμι. Μας χτυπούσαν με κλομπ για να μας κάνουν να μπούμε στη βάρκα.”

Η έκθεση περιλαμβάνει συστάσεις προς την Ελληνική κυβέρνηση και την Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ των οποίων τις ακόλουθες:

- Όπως έχει ζητήσει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, τα λοιπά κράτη της ΕΕ πρέπει να αναστείλουν τις μεταγωγές αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα βάσει του κανονισμού Δουβλίνο-2 και να εξετάζουν, αυτά τα ίδια, τις αιτήσεις αυτές.
- Η Ελληνική κυβέρνηση πρέπει να προβεί σε δημόσια δέσμευση ότι οι μετανάστες που συλλαμβάνονται στο ελληνικό έδαφος ή στα σύνορα—χερσαία ή θαλάσσια – θα αντιμετωπίζονται με ανθρωπιά και αξιοπρέπεια, θα τους προσφέρεται η ευκαιρία, εφόσον το επιθυμούν, να ζητήσουν άσυλο και δεν θα κινδυνεύουν με εξαναγκαστική επιστροφή στην Τουρκία. Και
- Η Ελλάδα πρέπει να διακόψει αμέσως την συνήθη και συστηματική πρακτική της αστυνομίας που συνίσταται στο να συγκεντρώνει μετανάστες στους αστυνομικούς σταθμούς της περιοχής του Έβρου, να τους μεταφέρει στα σύνορα και να τους κρυφοπερνά στην άλλη πλευρά των συνόρων με μικρές βάρκες.

“Μία πιο δίκαιη πολιτική ασύλου της ΕΕ και μια καλύτερη διαχείριση του συστήματος θα μείωνε το βάρος που υφίσταται η Ελλάδα και θα οδηγούσε σε καλύτερη προστασία των Ιρακινών προσφύγων,” δηλώνει ο Frellick. “Οι ανεπάρκειες αυτές της ΕΕ, ωστόσο, δεν απαλλάσσουν την Ελλάδα από τη δική της ευθύνη να μεταχειρίζεται με ανθρωπιά όλα τα ανθρώπινα πλάσματα και την υποχρέωσή της να μην επιστρέφει πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο σε χώρα όπου κινδυνεύουν να υποστούν διώξεις ή να αντιμετωπίσουν πραγματικό κίνδυνο απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή και χειρότερα ακόμα.”